

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

1. srpna 2025 *

„Řízení o předběžné otázce – Azylová politika – Směrnice 2013/32/UE – Společná řízení pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany – Články 36 a 37 – Pojem ‚bezpečná země původu‘ – Označení prostřednictvím legislativního aktu – Příloha I – Kritéria – Článek 46 – Právo na účinný opravný prostředek – Článek 47 Listiny základních práv Evropské unie – Soudní přezkum vnitrostátního označení třetí země za bezpečnou zemi původu – Zveřejnění zdrojů informací, na nichž je toto rozhodnutí založeno“

Spojené věci C-758/24 [Alace] ⁱ a C-759/24 [Canpelli] ⁱ,

jejichž předmětem jsou dvě žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podané rozhodnutími Tribunale ordinario di Roma (soud v Římě, Itálie) ze dne 31. října 2024 a ze dne 4. listopadu 2024, došlými Soudnímu dvoru dne 4. listopadu 2024 a dne 5. listopadu 2024, v řízeních

LC (C-758/24),

CP (C-759/24),

proti

Commissione territoriale per il riconoscimento della protezione internazionale di Roma – sezione procedure alla frontiera II,

SODNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda, T. von Danwitz, místopředseda, K. Jürimäe (zpravodajka), I. Jarukaitis, M. L. Arastey Sahún, A. Kumin, N. Jääskinen, D. Gratsias a M. Gavalec, předsedové senátů, I. Ziemele, J. Passer, Z. Csehi, O. Spineanu-Matei, B. Smulders a M. Condinanzi, soudci,

generální advokát: J. Richard de la Tour,

za soudní kancelář: C. Di Bella, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 25. února 2025,

* Jednací jazyk: italština.

ⁱ Název projednávané věci je fiktivní. Neodpovídá skutečnému jménu žádné ze zúčastněných stran.

s ohledem na vyjádření, která předložili:

- za LC: S. Angilletta, avvocata,
- za CP: D. Belluccio a S. Greco, avvocati,
- za italskou vládu: S. Fiorentino, jako zmocněnec, ve spolupráci s: L. D’Ascia, E. Feola a I. Massarelli, avvocati dello Stato,
- za bulharskou vládu: S. O. Ruseva a T. S. Cingileva, jako zmocněnkyně,
- za českou vládu: A. Edelmannová, M. Smolek a J. Vlácil, jako zmocněnci,
- za německou vládu: J. Möller a R. Kanitz, jako zmocněnci,
- za řeckou vládu: T. Papadopoulou, jako zmocněnkyně,
- za francouzskou vládu: B. Dourthe, O. Duprat-Mazaré a B. Fodda, jako zmocněnci,
- za kyperskou vládu: I. Neophytou a E. Symeonidou, jako zmocněnkyně,
- za lotyšskou vládu: J. Davidoviča a S. Zellis, jako zmocněnci,
- za litevskou vládu: K. Dieninis, jako zmocněnec,
- za maďarskou vládu: M. Z. Fehér a R. Kissné Berta, jako zmocněnci,
- za maltskou vládu: A. Buhagiar, jako zmocněnkyně,
- za nizozemskou vládu: M. K. Bulterman a A. Hanje, jako zmocněnkyně,
- za rakouskou vládu: A. Posch, J. Schmoll a P. Thalmann, jako zmocněnci,
- za polskou vládu: B. Majczyna a D. Lutostańska, jako zmocněnci,
- za slovenskou vládu: E. V. Larišová, jako zmocněnkyně,
- za finskou vládu: H. Leppo a M. Pere, jako zmocněnkyně,
- za švédskou vládu: F.-L. Göransson a J. Olsson, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi: A. Azéma, M. Debieuvre a F. Tomat, jako zmocněnkyně,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 10. dubna 2025,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se týkají výkladu článků 36 až 38 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (Úř. věst. 2013, L 180, s. 60), ve spojení s body 42, 46 a 48 odůvodnění, jakož i s přílohou I této směrnice, a ve světle článku 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) a článků 6 a 13 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“).
- 2 Tyto žádosti byly předloženy v rámci sporů mezi LC a CP, státními příslušníky Bangladéšské lidové republiky, a Commissione territoriale per il riconoscimento della protezione internazionale di Roma – sezione procedure alla frontiera II (územní komise pro přiznání mezinárodní ochrany v Římě – sekce řízení na hranicích II, Itálie) ve věci legality rozhodnutí, kterými posledně uvedená komise ve zrychleném řízení na hranicích zamítla žádosti LC a CP o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2013/32

- 3 Body 18, 20, 40, 42, 46 a 48 odůvodnění směrnice 2013/32 uvádějí:

„(18) Je v zájmu členských států i žadatelů o mezinárodní ochranu, aby bylo rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu přijato co možná nejdříve, aniž by tím bylo dotčeno provedení přiměřeného a úplného posouzení.

[...]

(20) Za přesně stanovených okolností, z nichž je zřejmé, že žádost bude shledána neopodstatněnou, nebo pokud existují závažné obavy týkající se národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku, by měly mít členské státy možnost urychlit řízení o posouzení žádosti, zejména zavedením kratších avšak přiměřených lhůt pro některé procesní úkony, aniž by tím bylo dotčeno provedení přiměřeného a úplného posouzení a účinný přístup žadatele k základním zásadám a zárukám stanoveným touto směrnicí.

[...]

(40) Rozhodujícím faktorem pro posouzení odůvodněnosti žádosti o mezinárodní ochranu je míra bezpečnosti žadatele v zemi jeho původu. Pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak.

[...]

(42) Označení třetí země jako bezpečné země původu pro účely této směrnice nemůže být absolutní zárukou bezpečnosti státních příslušníků dané země. Hodnocení, z něhož toto označení vychází, může ze své podstaty vzít v úvahu pouze všeobecnou občanskou, právní a politickou situaci v dané zemi a to, zda jsou původci pronásledováni, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání v praxi postižitelní, jsou-li v této zemi shledáni odpovědnými. Proto je důležité, aby v případě, kdy žadatel prokáže, že v jeho konkrétní situaci existují oprávněné důvody nepokládat danou zemi za bezpečnou, nebylo označení této země jako bezpečné považováno v jeho případě za směrodatné.

[...]

(46) Pokud členské státy posuzují bezpečnost země případ od případu nebo označí země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí, měly by mimo jiné zohlednit pokyny a operační příručky a informace o zemích původu a činnosti, včetně metodiky Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu týkající se podávání zpráv obsahujících informace o zemi původu, uvedené v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 439/2010 ze dne 19. května 2010 o zřízení Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu [Úř. věst. 2010, L 132, s. 11], jakož i příslušných pokynů Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky.

[...]

(48) Pro zajištění řádného používání pojmů bezpečné země na základě aktuálních informací by členské státy měly provádět pravidelné přezkumy situace v těchto zemích na základě řady zdrojů informací, zejména informací z jiných členských států, od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, od Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, od Rady Evropy a jiných významných mezinárodních organizací. Pokud členské státy získají informace o tom, že v zemi, kterou označily za bezpečnou, se situace v oblasti lidských práv významně změnila, měly by zajistit co nejrychlejší přezkum situace a případně přehodnotit označení této země jako bezpečné.“

4 Článek 10 této směrnice, nadepsaný „Požadavky na posuzování žádostí“, v odst. 3 písm. b) a v odstavci 4 stanoví:

„3. Členské státy zajistí, aby rozhodující orgán rozhodl o žádostech o mezinárodní ochranu po přiměřeném posouzení. Za tímto účelem členské státy zajistí, aby:

[...]

b) byly získávány přesné a aktuální informace z různých zdrojů, například od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu a Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) a od příslušných mezinárodních organizací pro lidská práva, týkající se obecné situace v zemích původu žadatelů a případně v zemích jejich průjezdu, a aby tyto informace měli k dispozici pracovníci odpovědní za posuzování žádostí a rozhodování o nich;

[...]

4. Orgány uvedené v kapitole V mají prostřednictvím rozhodujícího orgánu nebo žadatele či jiným způsobem přístup k obecným informacím uvedeným v odst. 3 písm. b), které jsou nezbytné pro plnění jejich úkolů.“

5 Článek 12 uvedené směrnice, nadepsaný „Záruky pro žadatele“, v odst. 1 písm. d) stanoví:

„S ohledem na řízení stanovená v kapitole III členské státy zajistí, aby se na všechny žadatele vztahovaly tyto záruky:

[...]

d) žadatelé, případně jejich právní poradci nebo jiní poradci podle čl. 23 odst. 1, musí mít přístup k informacím podle čl. 10 odst. 3 písm. b) a k informacím poskytnutým odborníky podle čl. 10 odst. 3 písm. d), pokud rozhodující orgán zohlednil takové informace při rozhodování o jejich žádosti;

[...]“

6 Článek 24 této směrnice, nadepsaný „Žadatelé, kteří potřebují zvláštní procesní záruky“, se týká podpory, která musí být poskytnuta takovým žadatelům v průběhu azylového řízení.

7 Článek 31 směrnice 2013/32, nadepsaný „Řízení o posouzení žádosti“, v odstavci 8 písm. b) stanoví:

„Členské státy mohou stanovit, že se řízení o posouzení žádosti v souladu se základními zásadami a zárukami stanovenými v kapitole II urychlí nebo uskuteční na hranicích nebo v tranzitním prostoru podle článku 43, pokud:

[...]

b) žadatel pochází z bezpečné země původu ve smyslu této směrnice [...]“

8 Článek 32 této směrnice, nadepsaný „Nedůvodné žádosti“, stanoví:

„1. Aniž je dotčen článek 27, mohou členské státy považovat žádost za nedůvodnou, pouze pokud rozhodující orgán zjistil, že žadatel nesplňuje předpoklady pro přiznání mezinárodní ochrany podle směrnice [Evropského parlamentu a Rady] 2011/95/EU [ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (Úř. věst. 2011, L 337, s. 9)].

2. V případech nedůvodných žádostí, které se vztahují k některým z okolností uvedených v čl. 31 odst. 8, mohou členské státy považovat žádost za zjevně nedůvodnou, je-li to stanoveno vnitrostátními právními předpisy.“

9 Článek 36 směrnice 2013/32, nadepsaný „Pojem bezpečné země původu“, stanoví:

„1. Třetí zemi, která je v souladu s touto směrnicí označena za bezpečnou zemi původu, lze po jednotlivém posouzení žádosti považovat ve vztahu k určitému žadateli za bezpečnou zemi původu, pouze pokud:

a) žadatel má státní příslušnost této země, nebo

b) žadatel je osobou bez státní příslušnosti a dříve v této zemi běžně pobýval

a žadatel nepředložil žádné závažné důvody pro to, aby tuto zemi nebylo možno v jeho konkrétní situaci považovat za bezpečnou a mohl tak být uznán za osobu požívající mezinárodní ochrany podle směrnice [2011/95].

2. Členské státy dále ve vnitrostátních právních předpisech stanoví pravidla a úpravy týkající se použití pojmu bezpečné země původu.“

10 Článek 37 směrnice 2013/32, nadepsaný „Vnitrostátní označení třetích zemí za bezpečné země původu“, stanoví:

„1. Členské státy mohou za účelem posuzování žádostí o mezinárodní ochranu ponechat v platnosti nebo přijmout právní předpisy, které v souladu s přílohou I umožňují označit na vnitrostátní úrovni bezpečné země původu.

2. Členské státy zajistí pravidelný přezkum situace ve třetích zemích označených jako bezpečné podle tohoto článku.

3. Hodnocení, zda je země v souladu s tímto článkem bezpečnou zemí původu, se zakládá na řadě zdrojů informací, zejména informací z jiných členských států, od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Rady Evropy a jiných významných mezinárodních organizací.

4. Členské státy oznámí Komisi země, které v souladu s tímto článkem označily za bezpečné země původu.“

11 Článek 38 této směrnice se věnuje pojmu bezpečné třetí země.

12 Článek 43 uvedené směrnice, nadepsaný „Řízení na hranicích“, v odstavci 1 stanoví:

„Členské státy mohou v souladu se základními zásadami a zárukami uvedenými v kapitole II stanovit řízení, kterými se na hranicích nebo v tranzitních prostorách členského státu rozhoduje o:

[...]

b) věcné stránce žádostí v řízení podle čl. 31 odst. 8.“

13 Článek 46 této směrnice, nadepsaný „Právo na účinný opravný prostředek“, stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby měl žadatel o mezinárodní ochranu právo na účinný opravný prostředek před soudem proti:

a) rozhodnutí o jeho žádosti o mezinárodní ochranu, včetně rozhodnutí:

i) o tom, že je žádost nedůvodná, pokud jde o postavení uprchlíka nebo status doplňkové ochrany,

[...]

3. Členské státy pro dosažení souladu s odstavcem 1 zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a *ex nunc* posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného

posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice [2011/95], a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně.

[...]

5. Aníž je dotčen odstavec 6, umožní členské státy žadatelům setrvat na území, dokud neuplyne lhůta, v níž mohou uplatnit právo na účinný opravný prostředek, nebo v případě, že v dané lhůtě toto právo uplatní, dokud nebude znám výsledek řízení o opravném prostředku.

6. V případě rozhodnutí:

a) o tom, že je žádost zjevně nedůvodná podle čl. 32 odst. 2 nebo nedůvodná po posouzení podle čl. 31 odst. 8, s výjimkou případů, kdy jsou tato rozhodnutí založena na okolnostech uvedených v čl. 31 odst. 8 písm. h);

[...]

musí mít soud pravomoc rozhodnout, zda žadatel smí či nesmí setrvat na území členského státu, dokud nebude znám výsledek řízení o opravném prostředku, buď na žádost dotyčného žadatele, nebo v případě jednání z moci úřední pokud v důsledku rozhodnutí již žadatel není oprávněn setrvat v daném členském státě a pokud v takových případech vnitrostátní právo nezakládá jeho právo setrvat v členském státě.

[...]“

14 Příloha I směrnice 2013/32, nadepsaná „Určení bezpečných zemí původu pro účely čl. 37 odst. 1“, zní takto:

„Země se považuje za bezpečnou zemi původu, pokud lze na základě tamější právní situace, uplatňování práva v rámci demokratického systému a obecné politické situace prokázat, že v ní obecně a soustavně nedochází k pronásledování podle článku 9 směrnice [2011/95], k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení či trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.

Při tomto hodnocení se vezme v úvahu mimo jiné rozsah, v jakém je poskytována ochrana proti pronásledování nebo špatnému zacházení prostřednictvím:

a) příslušných právních předpisů země a způsobu, jakým se uplatňují;

b) dodržování práv a svobod stanovených v [EÚLP] nebo Mezinárodním paktu o občanských a politických právech[, který byl dne 16. prosince 1966 přijat Valným shromážděním Organizace spojených národů a vstoupil v platnost dne 23. března 1976,] nebo Úmluvě OSN proti mučení [a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání ze dne 10. prosince 1984 [Recueil des traités des Nations unies, sv. 1465, s. 85, č. 24841 (1987)]], a to zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 [EÚLP] nelze odchýlit;

- c) dodržování zásady nenavrácení podle [Úmluvy o právním postavení uprchlíků, podepsané v Ženevě dne 28. července 1951 [Recueil des traités des Nations unies, sv. 189, s. 150, č. 2545 (1954)], která vstoupila v platnost dne 22. dubna 1954 a byla doplněna Protokolem týkajícím se právního postavení uprchlíků, který byl uzavřen v New Yorku dne 31. ledna 1967 a vstoupil v platnost dne 4. října 1967 (dále jen „Ženevská úmluva“)];
- d) systému účinných opravných prostředků proti porušování těchto práv a svobod.“

Narižení (EU) 2024/1348

- 15 Článek 61 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1348 ze dne 14. května 2024 o zavedení společného řízení o mezinárodní ochraně v Unii a o zrušení směrnice 2013/32/EU (Úř. věst. L, 2024/1348), nadepsaný „Pojem bezpečné země původu“, v odstavci 2 stanoví:

„Jak na úrovni [Evropské] [u]nie, tak na vnitrostátní úrovni lze třetí zemi označit za bezpečnou zemi původu s výjimkou určitých částí jejího území nebo jasně identifikovatelných kategorií osob.“

- 16 Článek 78 tohoto nařízení, nadepsaný „Zrušení“, v odstavci 1 uvádí:

„Směrnice [2013/32] se zrušuje s účinkem ode dne uvedeného v čl. 79 odst. 2, aniž je dotčen čl. 79 odst. 3.“

- 17 Článek 79 uvedeného nařízení, nadepsaný „Vstup v platnost a použitelnost“, v odstavcích 2 a 3 stanoví:

„2. Toto nařízení se použije ode dne 12. června 2026.

3. Toto nařízení se použije na řízení o udělení mezinárodní ochrany ve vztahu k žádostem podaným od 12. června 2026. Žádosti o mezinárodní ochranu podané před tímto dnem se řídí směrnicí [2013/32]. Toto nařízení se použije na řízení o odnětí mezinárodní ochrany, pokud bylo posuzování za účelem odnětí mezinárodní ochrany zahájeno dne 12. června 2026 nebo později. Pokud bylo posuzování za účelem odnětí mezinárodní ochrany zahájeno před tímto dnem, řídí se řízení o odnětí mezinárodní ochrany směrnicí [2013/32].“

Italské právo

- 18 Preambule decreto-legge n. 158 – Disposizioni urgenti in materia di procedure per il riconoscimento della protezione internazionale (nařízení s mocí zákona č. 158 o naléhavých ustanoveních o poskytování mezinárodní ochrany) ze dne 23. října 2024 (GURI č. 249 ze dne 23. října 2024; dále jen „nařízení s mocí zákona č. 158/2024“) uvádí:

„[...]

[vzhledem k] mimořádné nutnosti a naléhavosti určení bezpečných zemí původu, s ohledem na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 4. října 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky (C-406/22, EU:C:2024:841), s vyloučením zemí, které nesplňují podmínky tohoto určení pro některé části svého území (Kamerun, Kolumbie a Nigérie);

[vzhledem k] nařízení [2024/1348] a zejména jeho čl. 61 odst. 2, podle něhož, jak na úrovni Unie, tak na vnitrostátní úrovni lze třetí zemi označit za bezpečnou zemi původu s výjimkou určitých částí jejího území nebo jasně identifikovatelných kategorií osob, který je použitelný od 12. června 2026, ale zakotvuje postoj sdílený členskými státy Evropské unie;

[...]

- 19 Nařízení s mocí zákona č. 158/2024 změnilo mimo jiné článek 2a decreto legislativo n. 25 – Attuazione della direttiva 2005/85/CE recante norme minime per le procedure applicate negli Stati membri ai fini del riconoscimento e della revoca dello status di rifugiato (legislativní nařízení č. 25, kterým se provádí směrnice 2005/85/ES o minimálních normách pro řízení v členských státech o přiznávání a odnímání postavení uprchlíka) ze dne 28. ledna 2008 (GURI č. 40 ze dne 16. února 2008; dále jen „legislativní nařízení č. 25/2008“). Po této změně čl. 2a odst. 1 až 4a legislativního nařízení č. 25/2008 stanoví:

„1. Na základě kvalifikačních kritérií stanovených unijní právní úpravou a údajů ze zdrojů informací poskytnutých příslušnými mezinárodními organizacemi se za bezpečné země původu považují tyto země: Albánie, Alžírsko, Bangladéš, Bosna a Hercegovina, Kapverdy, Pobřeží slonoviny, Egypt, Gambie, Gruzie, Ghana, Kosovo, Severní Makedonie, Maroko, Černá Hora, Peru, Senegal, Srbsko, Srí Lanka a Tunisko.

2. Stát, který není členem Evropské unie, lze považovat za bezpečnou zemi původu, pokud lze na základě jeho právního řádu, uplatňování práva v rámci demokratického systému a celkové politické situace prokázat, že v něm obecně a soustavně nedochází k pronásledování [...], ani k mučení nebo jiným formám nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, ani k nebezpečí v důsledku svévolného násilí v případě vnitřního nebo mezinárodního ozbrojeného konfliktu. Označení bezpečné země původu může být provedeno s výjimkou určitých kategorií osob.

3. Pro účely posouzení uvedeného v odstavci 2 se zohlední mimo jiné rozsah, v němž je poskytována ochrana před pronásledováním a špatným zacházením prostřednictvím:

- a) příslušných právních a správních předpisů dané země a způsobu jejich uplatňování;
- b) dodržování práv a svobod zakotvených v [EÚLP], Mezinárodním paktu o občanských a politických právech [...] a Úmluvě OSN proti mučení ze dne 10. prosince 1984, zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 [EÚLP] nelze odchýlit;
- c) dodržování zásady stanovené v článku 33 Ženevské úmluvy;
- d) systému účinných opravných prostředků proti porušování těchto práv a svobod.

4. Posouzení, zda je stát, který není členem Evropské unie, bezpečnou zemí původu, je založeno na informacích poskytnutých národní komisí pro právo na azyl, která využívá rovněž informace shromážděné dokumentačním střediskem [...], jakož i další zdroje informací, včetně zejména informací z jiných členských států [...], Agentury Evropské unie pro azyl [(EUAA)], UNHCR, Rady Evropy a dalších příslušných mezinárodních organizací.

4a. Seznam bezpečných zemí původu se pravidelně aktualizuje aktem s právní silou zákona a oznamuje se Evropské komisi. Za účelem aktualizace seznamu uvedeného v odstavci 1 rada ministrů každoročně do 15. ledna projedná zprávu, v níž v souladu s prvořadými požadavky

bezpečnosti a kontinuity mezinárodních vztahů a s přihlédnutím k informacím uvedeným v odstavci 4 informuje o situaci zemí zařazených na stávající seznam a zemí, jejichž zařazení hodlá podpořit. Vláda předá tuto zprávu příslušným parlamentním výborům.“

Spory v původních řízeních a předběžné otázky

- 20 LC a CP jsou dva státní příslušníci Bangladéšské lidové republiky. Poté, co byli italskými orgány zachráněni na moři, byli převezeni do Albánie, kde byli umístěni do zařízení pro zajištění cizinců v Gjadëru. Tato opatření byla přijata na základě *protocollo tra il Governo della Repubblica italiana e il Consiglio dei ministri della Repubblica di Albania per il rafforzamento della collaborazione in materia migratoria* (protokol uzavřený mezi vládou Italské republiky a Radou ministrů Albánské republiky o posílení spolupráce v otázkách migrace), podle kterého albánská vláda poskytla Italské republice k dispozici dvě oblasti albánského území, které spadají plně do pravomoci italských orgánů a které jsou postaveny na roveň pohraničním nebo tranzitním prostorům, v nichž mohou být žadatelé o azyl zajištěni.
- 21 Dne 16. října 2024 podali jak LC, tak CP v tomto zajišťovacím zařízení žádost o mezinárodní ochranu k italským orgánům.
- 22 Rozhodnutími ze dne 17. října 2024 územní komise pro udělení mezinárodní ochrany v Římě – sekce řízení na hranicích II zamítla jejich žádosti v rámci zrychleného řízení na hranicích s odůvodněním, že LC a CP pocházejí z bezpečné země původu. Rozhodnutí o zajištění příslušný soud nepotvrdil a žadatelé tudíž byli propuštěni.
- 23 LC a CP, kteří odcestovali do Itálie, podali dne 25. října 2024 k Tribunale ordinario di Roma (soud v Římě, Itálie), který je předkládajícím soudem, žaloby proti rozhodnutím o zamítnutí jejich žádostí o mezinárodní ochranu uvedeným v předchozím bodě.
- 24 Zmíněný soud má pochybnosti o označení Bangladéšské lidové republiky za bezpečnou zemi původu.
- 25 Zprvce předkládající soud poznamenává, že až do přijetí nařízení s mocí zákona č. 158/2024 probíhalo označení třetí země za bezpečnou zemi původu ve dvou fázích. Italský zákonodárce nejprve definoval běžným zákonem právní rámec pro taková označení. Poté italské správní orgány prostřednictvím meziresortní vyhlášky označily bezpečné země původu na základě informativních přehledů týkajících se těchto zemí. Italský soud byl oprávněn přezkoumávat slučitelnost takových meziresortních vyhlášek s tímto právním rámcem. V důsledku nabytí účinnosti tohoto nařízení s mocí zákona je však seznam bezpečných zemí původu nyní obsažen v legislativním aktu, a sice v čl. 2a odst. 1 legislativního nařízení č. 25/2008, ve znění nařízení s mocí zákona č. 158/2024. Italský zákonodárce je tak nyní oprávněn jak stanovit obecný právní rámec upravující podmínky a kritéria pro označení třetí země za bezpečnou zemi původu, tak sám toto označení provést. Předkládající soud si klade otázku, zda je takové označení prostřednictvím legislativního aktu v souladu s požadavky směrnice 2013/32.
- 26 Zadruhé předkládající soud zdůrazňuje, že po změně článku 2a legislativního nařízení č. 25/2008 nařízením s mocí zákona č. 158/2024 již italská právní úprava neobsahuje odkaz na informativní přehledy o dotčených třetích zemích za účelem jejich zařazení na seznam bezpečných zemí původu, ani nezmiňuje nutnost uvést zdroje, z nichž tyto informace pocházejí. Konkrétně odstavce 2 až 4 článku 2a legislativního nařízení č. 25/2008 ve znění nařízení s mocí zákona

č. 158/2024 nejsou v odstavci 1 tohoto článku v pozměněném znění vůbec zmíněny. Posledně uvedené ustanovení stanoví seznam bezpečných zemí původu, přičemž obecně odkazuje na „údaje ze zdrojů informací poskytnutých příslušnými mezinárodními organizacemi“, aniž tyto údaje nebo zdroje identifikuje. Kromě toho nový odstavec 4a uvedeného článku pouze stanoví, že za účelem pravidelné aktualizace tohoto seznamu přijme vláda zprávu popisující situaci dotčených třetích zemí. V důsledku toho žadatelé o mezinárodní ochranu na jedné straně a soudy, k nimž tito žadatelé podají žaloby, na straně druhé nemohou zpochybnit a zkontrolovat původ, autoritu, spolehlivost, relevanci, aktuálnost, úplnost a obsah informací, které vedly k označení třetí země za bezpečnou zemi původu, což je v rozporu se zásadou účinné soudní ochrany zakotvenou v článku 47 Listiny.

- 27 Zatřetí si předkládající soud klade otázku, zda členské státy musí vnitrostátním soudům umožnit, aby za účelem ověření opodstatněnosti označení třetí země za bezpečnou zemi původu využily všechny relevantní informace, které mají k dispozici, bez ohledu na to, zda vnitrostátní orgán, který toto označení provedl, zveřejnil informace, z nichž vycházel, či nikoli. Uvedený soud má za to, že na tuto otázku je třeba odpovědět kladně, aby tak byla zajištěna účinná soudní ochrana žadatelů o mezinárodní ochranu, jejichž žádosti byly zamítnuty ve zrychleném řízení z důvodu, že pocházejí z takové bezpečné země původu.
- 28 Začtvrté se předkládající soud v podstatě ptá, jaké důsledky je třeba vyvodit z rozsudku ze dne 4. října 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky (C-406/22, EU:C:2024:841). V tomto ohledu uvádí, že z preambule nařízení s mocí zákona č. 158/2024 vyplývá, že jeho přijetím chtěla italská vláda vyhovět tomuto rozsudku tím, že v čl. 2a odst. 2 druhé větě legislativního nařízení č. 25/2008 zrušila možnost označit za bezpečnou zemi původu třetí zemi, která nespĺňuje podmínky takového označení, pokud jde o některé části jejího území. Tato vláda nicméně v tomto ustanovení zachovala možnost označit třetí zemi za bezpečnou zemi původu s výjimkou určitých kategorií osob. Předkládající soud má přitom za to, že posledně uvedená možnost musí být vyloučena na základě obdobných úvah, jaké Soudní dvůr uvedl ve zmíněném rozsudku. Vzhledem k tomu, že vyloučení určitých kategorií osob se nejčastěji týká celého území třetí země, je ještě závažnější než územní vyloučení posuzované v uvedeném rozsudku. Za těchto podmínek považuje uvedený soud za nezbytné obrátit se v tomto ohledu na Soudní dvůr, než případně vyvodí důsledky ze zásady přednosti unijního práva.
- 29 Za těchto podmínek se Tribunale ordinario di Roma (soud v Římě) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky, které jsou v obou věcech formulovány stejně:
- „1) Brání unijní právo, a zejména články [36 až 38] směrnice [2013/32], rovněž ve spojení s body 42, 46 a 48 odůvodnění této směrnice a vykládané ve světle článku 47 [Listiny] (a článků 6 a 13 [EÚLP]), tomu, aby vnitrostátní zákonodárce, který má pravomoc schválit sestavení seznamů bezpečných zemí původu a upravit kritéria, která je třeba dodržet, a zdroje, které je třeba použít za tímto účelem, rovněž přímo označil třetí zemi za bezpečnou zemi původu prostřednictvím legislativního aktu primární právní síly?
 - 2) Brání v každém případě unijní právo, a zejména články [36 až 38] směrnice 2013/32, rovněž ve spojení s body 42, 46 a 48 odůvodnění této směrnice a vykládané ve světle článku 47 [Listiny] (a článků 6 a 13 [EÚLP]), přinejmenším tomu, aby zákonodárce označil třetí zemi za bezpečnou zemi původu, aniž zpřístupnil a učinil ověřitelné zdroje použité k odůvodnění tohoto označení, čímž brání žadateli o azyl zpochybnit, a soudu přezkoumat, jejich původ,

autoritu, spolehlivost, relevanci, aktuálnost, úplnost a v každém případě jejich obsah obecně, a učinit vlastní závěr o tom, zda jsou splněny hmotněprávní podmínky pro takové označení stanovené v příloze I [uvedené] směrnice?

- 3) Musí být unijní právo, a zejména články [36 až 38] směrnice 2013/32, rovněž ve spojení s body 42, 46 a 48 odůvodnění této směrnice a vykládané ve světle článku 47 [Listiny] (a článků 6 a 13 [EÚLP]), vykládány v tom smyslu, že v rámci zrychleného řízení na hranicích [pro osoby pocházející ze] země původu označené za bezpečnou může soud v každém případě použít informace o zemi původu, které sám čerpá ze zdrojů uvedených v čl. 37 odst. 3 [uvedené] směrnice a které jsou užitečné pro zjištění, zda jsou splněny hmotněprávní podmínky pro takové označení stanovené v příloze I [téže] směrnice?
- 4) Brání unijní právo, a zejména články [36 až 38] směrnice 2013/32, jakož i její příloha I, rovněž ve spojení s body 42, 46 a 48 odůvodnění této směrnice a vykládané ve světle článku 47 [Listiny] (a článků 6 a 13 [EÚLP]), tomu, aby byla třetí země označena za ‚bezpečnou zemi původu‘, pokud v této zemi existují kategorie osob, pro které tato země nesplňuje hmotněprávní podmínky pro takové označení stanovené v příloze I [uvedené] směrnice?“

Řízení před Soudním dvorem

- 30 Předkládající soud požádal, aby byly věci projednány v naléhavém řízení o předběžné otázce upraveném v článku 23a statutu Soudního dvora Evropské unie a v článku 107 jednacího řádu Soudního dvora.
- 31 Dne 19. listopadu 2024 druhý senát Soudního dvora na návrh soudkyně zpravodajky a po vyslechnutí generálního advokáta rozhodl, že této žádosti nevyhoví.
- 32 Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 21. listopadu 2024 byly projednáváné věci spojeny pro účely písemné i ústní části řízení, jakož i pro účely rozsudku.
- 33 Usnesením předsedy Soudního dvora ze dne 29. listopadu 2024 bylo rozhodnuto, že věci budou projednány ve zrychleném řízení podle čl. 105 odst. 1 jednacího řádu.
- 34 V souladu s čl. 16 třetím pododstavcem statutu Soudního dvora Evropské unie požádala Italská republika, aby byly projednáváné věci přiděleny k rozhodnutí velkému senátu, čemuž Soudní dvůr dne 11. února 2025 vyhověl.

K předběžným otázkám

K přípustnosti

- 35 Italská a slovenská vláda zpochybňují přípustnost prvních, druhých a čtvrtých otázek.
- 36 Pokud jde o první a druhé otázky, italská vláda tvrdí, že předkládající soud neuvedl důvody, proč je nařízení s mocí zákona č. 158/2024 neslučitelné s unijním právem a proč jsou tyto otázky relevantní pro řešení sporů v původních řízeních. Tato vláda dodává, že v projednávaném

případě pravidla pro označení bezpečných zemí původu takovou relevanci postrádají, neboť Bangladéšská lidová republika byla označena za bezpečnou zemi původu již před přijetím tohoto nařízení s mocí zákona.

- 37 Pokud jde o čtvrté otázky, italská a slovenská vláda tvrdí, že jsou abstraktní a hypotetické. Předkládající soud totiž neověřil, zda pro určité kategorie osob Bangladéšská lidová republika není bezpečnou zemí původu a zda LC a CP spadají do těchto kategorií.
- 38 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury se na otázky týkající se výkladu unijního práva položené vnitrostátním soudem v právním a skutkovém rámci, který tento soud vymeze v rámci své odpovědnosti a jehož správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat, vztahuje domněnka relevance. Soudní dvůr může odmítnout rozhodnutí o předběžné otázce položené vnitrostátním soudem pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jedná-li se o hypotetický problém nebo také nedisponuje-li Soudní dvůr skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (rozsudek ze dne 19. prosince 2024, Tudmur, C-185/24 a C-189/24, EU:C:2024:1036, bod 26, jakož i citovaná judikatura).
- 39 V projednávané věci ze žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že k předkládajícímu soudu byly podány žaloby dvou státních příslušníků Bangladéšské lidové republiky proti rozhodnutím, kterými byly zamítnuty jejich žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné z toho důvodu, že pocházejí z bezpečné země původu. Uvedený soud v těchto žádostech vysvětluje, že má pochybnosti o slučitelnosti označení této třetí země za bezpečnou zemi původu s unijním právem, a to v podstatě proto, že toto označení vyplývá z legislativního aktu, italský zákonodárce nezveřejnil své zdroje informací a ponechal si možnost provést toto označení, i když tato třetí země nemusí být „bezpečná“ pro určité kategorie obyvatelstva. V tomto ohledu uvedený soud odkazuje na informativní přehled ze dne 3. května 2024 vyhotovený italským ministerstvem zahraničních věcí ohledně Bangladéšské lidové republiky, na němž bylo založeno její označení za bezpečnou zemi původu před přijetím nařízení s mocí zákona č. 158/2024 a v němž byl učiněn závěr, že tuto třetí zemi lze považovat za bezpečnou zemi původu jedine s výjimkou určitých kategorií osob.
- 40 V tomto kontextu se uvedený soud svými prvními, druhými a čtvrtými otázkami v podstatě táže Soudního dvora na výklad několika ustanovení směrnice 2013/32, která upravují pojem „bezpečná země původu“ a označování takových zemí členskými státy, jakož i na podmínky soudního přezkumu takového označení.
- 41 Tyto otázky se tedy skutečně týkají výkladu norem unijního práva relevantních pro řešení sporů v původních řízeních. Vzhledem k tomu, že vnitrostátní právní rámec a skutkový rámec sporů v původních řízeních zjišťuje předkládající soud v rámci své odpovědnosti, nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat předpoklady, na nichž jsou uvedené otázky založeny.
- 42 Kromě toho ze žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že předkládající soud se svými otázkami v konečném důsledku snaží zjistit, zda je samotné označení Bangladéšské lidové republiky jako bezpečné země původu slučitelné s unijním právem, aby případně vyvrátil domněnku bezpečnosti, která vyplývá z použití pojmu bezpečné země původu ve sporech v původních řízeních. Okolnost, že není prokázáno, že LC a CP spadají do některé z kategorií osob, pro které podle názoru uvedeného soudu tato země nepředstavuje bezpečnou zemi původu, tudíž nemá vliv na přípustnost těchto otázek.

43 Z toho vyplývá, že první, druhé a čtvrté otázky jsou přípustné.

K věci samé

Úvodní poznámky

- 44 Úvodem je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury platí, že v rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 267 SFEU přísluší Soudnímu dvoru poskytnout vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen. Z tohoto hlediska Soudnímu dvoru přísluší případně přeformulovat otázky, které jsou mu položeny. Soudní dvůr může rovněž zohlednit normy unijního práva, na které vnitrostátní soud ve svých otázkách neodkázal (viz rozsudky ze dne 20. března 1986, Tissier, 35/85, EU:C:1986:143, bod 9, jakož i ze dne 19. prosince 2024, Khan Yunis a Baabda, C-123/23 a C-202/23, EU:C:2024:1042, bod 63).
- 45 Okolnost, že předkládající soud ve svých otázkách formálně odkázal na určitá konkrétní ustanovení unijního práva, totiž nebrání tomu, aby Soudní dvůr předkládajícímu soudu poskytl všechny prvky výkladu, které mohou být pro rozhodnutí věci v původním řízení užitečné, přičemž ze všech poznatků předložených tímto soudem, zejména z odůvodnění předkládacího rozhodnutí, vytěží ty prvky unijního práva, které je s přihlédnutím k předmětu sporu třeba vyložit (viz rozsudky ze dne 29. listopadu 1978, Redmond, 83/78, EU:C:1978:214, bod 26, jakož i ze dne 19. prosince 2024, Khan Yunis a Baabda, C-123/23 a C-202/23, EU:C:2024:1042, bod 64).
- 46 Svými otázkami se předkládající soud táže Soudního dvora zejména na výklad článků 36 až 38 směrnice 2013/32 ve světle článku 47 Listiny.
- 47 Zprv je třeba připomenout, že články 36 a 37 směrnice 2013/32 se týkají pojmu „bezpečná země původu“ a označení třetích zemí za bezpečné země původu ze strany členských států.
- 48 Tyto články zavádějí zvláštní režim posuzování, v jehož rámci mohou členské státy vyřídit žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Tento režim je založen na určité formě vyvratitelné domněnky dostatečné ochrany v zemi původu, která může být žadatelem vyvrácena, pokud uvede závažné důvody související s jeho konkrétní situací (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 25. července 2018, A, C-404/17, EU:C:2018:588, bod 25, a ze dne 4. října 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 47 a citovaná judikatura).
- 49 V rámci uvedeného režimu mohou členské státy v souladu s čl. 31 odst. 8 písm. b) této směrnice specificky stanovit, že řízení o posouzení žádosti urychlí a uskuteční jej na hranicích nebo v tranzitním prostoru podle článku 43 uvedené směrnice (rozsudek ze dne 4. října 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 48).
- 50 V případě, kdy byla žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou podal žadatel pocházející z bezpečné země původu, považována za nedůvodnou, jelikož rozhodující orgán v souladu s čl. 32 odst. 1 směrnice 2013/32 zjistil, že žadatel nesplňuje předpoklady pro přiznání mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95, mohou členské státy na základě čl. 32 odst. 2 směrnice 2013/32

považovat takovou žádost za zjevně nedůvodnou, je-li to stanoveno vnitrostátními právními předpisy (rozsudek ze dne 4. října 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 49).

51. Mimoto jedním z důsledků pro žadatele, jehož žádost je zamítnuta na základě použití konceptu bezpečné země původu, je, že mu na rozdíl od toho, co je stanoveno pro případ prostého zamítnutí, nemusí být umožněno, aby na území členského státu, ve kterém byla tato žádost podána, setrval, dokud nebude znám výsledek řízení o opravném prostředku proti rozhodnutí o zamítnutí uvedené žádosti, jak vyplývá z ustanovení čl. 46 odst. 5 a 6 směrnice 2013/32 (rozsudky ze dne 25. července 2018, A, C-404/17, EU:C:2018:588, bod 25, a ze dne 4. října 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 50).
52. Zadruhé je třeba poznamenat, že na rozdíl od článků 36 a 37 směrnice 2013/32 se článek 38 této směrnice netýká pojmu „bezpečná země původu“, nýbrž pojmu „bezpečná třetí země“. Spory v původních řízeních se přitom týkají pouze použití pojmu „bezpečná země původu“. V projednávaných věcech tedy není třeba rozhodovat o výkladu článku 38 této směrnice.
53. Zatřetí je třeba konstatovat, že právu na účinnou právní ochranu zaručenému článkem 47 Listiny odpovídá povinnost uložená členskými státy v čl. 46 odst. 1 směrnice 2013/32 stanovit ve prospěch žadatelů o mezinárodní ochranu takové právo na účinný opravný prostředek před soudem, jehož rozsah vymezuje čl. 46 odst. 3 této směrnice [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 19. března 2020, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompa), C-564/18, EU:C:2020:218, bod 60, a ze dne 4. října 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 85 a citovaná judikatura]. Je tudíž třeba zohlednit i posledně uvedené ustanovení, třebaže na něj předkládající soud ve svých otázkách neodkazuje.

K prvním otázkám

54. Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda články 36 a 37, jakož i čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32 ve světle článku 47 Listiny musí být vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát označil třetí země za bezpečné země původu prostřednictvím legislativního aktu.
55. Jak bylo připomenuto v bodě 48 tohoto rozsudku, články 36 a 37 směrnice 2013/32 zavádějí zvláštní režim posuzování, v jehož rámci mohou členské státy vyřídit žádosti o udělení mezinárodní ochrany podané státními příslušníky zemí označených za bezpečné země původu.
56. Článek 37 odst. 1 této směrnice v této souvislosti upřesňuje, že „[č]lenské státy mohou za účelem posuzování žádostí o mezinárodní ochranu ponechat v platnosti nebo přijmout právní předpisy, které v souladu s přílohou I [uvedené] směrnice umožňují označit na vnitrostátní úrovni bezpečné země původu“. Jak v podstatě uvedl generální advokát v bodě 36 svého stanoviska, ze srovnání různých jazykových verzí tohoto ustanovení vyplývá, že pojem „právní předpisy“ je třeba chápat v širokém smyslu a zahrnuje akty právní nebo správní povahy.
57. V tomto smyslu Soudní dvůr ostatně rozhodl, že k tomu, aby mohly členské státy využít zvláštního režimu posuzování a vyvratitelné domněnky upravené pravidly směrnice 2013/32 týkajícími se řízení, která jsou založena na pojmu „bezpečná země původu“, musí současně zajistit úplné provedení těchto pravidel, pokud jde o právní a správní předpisy, které mají přijmout (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. července 2018, A, C-404/17, EU:C:2018:588, bod 31).

- 58 Podle ustálené judikatury musí být ustanovení směrnice provedena s nezpochybnitelným závazným účinkem, s požadovanou specifičností, přesností a jasností, aby bylo vyhověno požadavku právní jistoty [rozsudek ze dne 3. září 2020, Subdelegación del Gobierno en Barcelona (Dlouhodobě pobývající rezidenti), C-503/19 a C-592/19, EU:C:2020:629, bod 35 a citovaná judikatura].
- 59 V tomto kontextu přísluší každému členskému státu označit bezpečné země původu v souladu s postupy uvedenými v člancích 36 a 37, jakož i v příloze I směrnice 2013/32, a to zejména tak, že přijme seznam třetích zemí v souladu s kritérii stanovenými v této příloze I, vydá další pravidla a postupy provádění, předloží Komisi seznam bezpečných zemí původu nebo jej pravidelně přehodnocuje (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. července 2018, A, C-404/17, EU:C:2018:588, bod 28).
- 60 Tato ustanovení, a ostatně ani žádné jiné ustanovení směrnice 2013/32, však neurčují orgán či orgány členských států, které by měly být pověřeny označením bezpečných zemí původu na vnitrostátní úrovni, ani právní nástroj, který je za tímto účelem relevantní.
- 61 V tomto ohledu je třeba připomenout, že z čl. 288 třetího pododstavce SFEU vyplývá, že členské státy mají při provádění směrnice prostor pro uvážení, pokud jde o volbu způsobů a prostředků k zajištění jejího provedení. Co se týče volby příslušných orgánů a relevantních právních nástrojů pro účely označení třetích zemí za bezpečné země původu na vnitrostátní úrovni, nic tedy nebrání tomu, aby bylo v rámci členského státu rozhodnuto svěřit odpovědnost za označení bezpečných zemí původu, prostřednictvím legislativního aktu, vnitrostátnímu zákonodárci.
- 62 Tento prostor pro uvážení členských států při provádění ustanovení článků 36 a 37 směrnice 2013/32 však nemá žádný dopad na povinnost uloženou všem členským státům přijmout veškerá opatření nezbytná k zajištění plné účinnosti dotyčné směrnice v souladu s cílem, který sleduje (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 10. dubna 1984, von Colson a Kamann, 14/83, EU:C:1984:153, bod 15, jakož i ze dne 31. března 2022, Lombard Lizing, C-472/20, EU:C:2022:242, bod 35).
- 63 Uvedený prostor pro uvážení se zejména nedotýká povinnosti každého vnitrostátního soudu zajistit plný účinek ustanovení směrnice 2013/32 tak, že na základě své vlastní pravomoci podle potřeby upustí od použití jakéhokoli ustanovení vnitrostátního práva, i když je pozdějšího data, které je v rozporu s ustanoveními této směrnice, která mají přímý účinek, aniž musí nejprve žádat o odstranění dotčeného ustanovení vnitrostátního práva legislativní cestou nebo jakýmkoliv jiným ústavním postupem či na toto odstranění čekat (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 9. března 1978, Simmenthal, 106/77, EU:C:1978:49, body 21 a 24, jakož i ze dne 28. ledna 2025, ASG 2, C-253/23, EU:C:2025:40, bod 90 a citovaná judikatura).
- 64 I když při neexistenci unijní právní úpravy v dané oblasti přísluší vnitrostátnímu právnímu řádu, na základě zásady procesní autonomie členských států a s výhradou dodržení zásad rovnocennosti a efektivity, aby upravil procesní podmínky soudních řízení určených k zajištění ochrany individuálních práv vyplývajících z unijního právního řádu, jsou nicméně členské státy odpovědné za to, aby v každém případě zajistily dodržování práva na účinnou soudní ochranu uvedených práv, jak jej zakotvuje článek 47 Listiny, přičemž rozsah tohoto práva je v tomto případě upřesněn článkem 46 směrnice 2013/32 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 3. července 2025, Al Nasiria, C-610/23, EU:C:2025:514, bod 51 a citovaná judikatura).

- 65 Z toho vyplývá, že volba příslušného orgánu a právního nástroje, kterým jsou na vnitrostátní úrovni označeny bezpečné země původu, provedená členským státem v souladu s články 36 a 37 směrnice 2013/32, nemůže mít vliv na povinnosti, které pro něj vyplývají z této směrnice. Každému členskému státu tak zejména přísluší, aby zajistil dodržování práva na účinnou soudní ochranu, které čl. 46 odst. 1 uvedené směrnice přiznává žadatelům o mezinárodní ochranu proti rozhodnutím o jejich žádostech a jehož rozsah vymezuje čl. 46 odst. 3 téže směrnice.
- 66 V tomto ohledu Soudní dvůr již rozhodl, že podle čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32 ve spojení s článkem 47 Listiny, je-li k vnitrostátnímu soudu podán opravný prostředek proti rozhodnutí o žádosti o udělení mezinárodní ochrany, která byla posouzena ve zvláštním režimu použitelném na žádosti podané žadatelem pocházejícími z třetích zemí, které jsou v souladu s článkem 37 této směrnice označeny za bezpečné země původu, musí uvedený soud v rámci úplného a *ex nunc* posouzení, které vyžaduje tento čl. 46 odst. 3, přihlídnout na základě skutečností obsažených ve spise a těch, se kterými byl seznámen v průběhu řízení, k tomu, že došlo k porušení hmotněprávních požadavků takového označení uvedených v příloze I uvedené směrnice (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. října 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 98).
- 67 Proto, a s ohledem na judikaturu připomenutou v bodech 62 a 63 tohoto rozsudku, okolnost, že se členský stát rozhodl označit bezpečné země původu prostřednictvím legislativního aktu, nemůže bránit vnitrostátnímu soudu, jemuž byla věc předložena za podmínek uvedených v předchozím bodě tohoto rozsudku, aby přezkoumal, byť incidenčně, zda označení dotčené třetí země za bezpečnou zemi původu splňuje hmotněprávní podmínky takového označení uvedené v příloze I směrnice 2013/32.
- 68 S ohledem na výše uvedené důvody je třeba na první otázku odpovědět tak, že články 36 a 37, jakož i čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32 ve světle článku 47 Listiny musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání tomu, aby členský stát označil třetí země za bezpečné země původu prostřednictvím legislativního aktu, za předpokladu, že toto označení může být předmětem soudního přezkumu z hlediska splnění hmotněprávních podmínek takového označení uvedených v příloze I této směrnice ze strany kteréhokoliv vnitrostátního soudu, který projednává opravný prostředek proti rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu, která byla posouzena v rámci zvláštního režimu vztahujícího se na žádosti podané žadatelem ze třetích zemí označených za bezpečné země původu.

Ke druhým a třetím otázkám

- 69 Podstatou druhých a třetích otázek předkládajícího soudu je, zda články 36 a 37, jakož i čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32, ve světle článku 47 Listiny, musí být vykládány v tom smyslu, že zaprvé členský stát, který označí třetí zemi za bezpečnou zemi původu, musí zpřístupnit zdroje informací ve smyslu čl. 37 odst. 3 této směrnice, na nichž se toto označení zakládá, a zadruhé vnitrostátní soud, který projednává opravný prostředek proti rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu, jež byla posouzena v rámci zvláštního režimu posuzování vztahujícího se na žádosti podané žadatelem ze třetích zemí označených za bezpečné země původu, může při ověřování, zda toto označení splňuje hmotněprávní podmínky takového označení uvedené v příloze I této směrnice, přihlídnout k informacím, které sám získal.

- 70 Článek 37 odst. 3 směrnice 2013/32 stanoví, že hodnocení, zda je země bezpečnou zemí původu, se zakládá na řadě zdrojů informací, zejména informací z jiných členských států, od Agentury Evropské unie pro otázky azylu, která nahradila Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu, od Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Rady Evropy a jiných významných mezinárodních organizací.
- 71 Je pravda, že ani toto ustanovení, ani žádné jiné ustanovení směrnice 2013/32 výslovně neupřesňují, že vnitrostátní orgán, který na vnitrostátní úrovni označí bezpečné země původu, musí zpřístupnit zdroje informací, na jejichž základě provedl takové označení.
- 72 Nic to však nemění na tom, že zaprvé skutečnost, že členský stát označil třetí zemi za bezpečnou zemi původu, vede k tomu, že se na žadatele pocházející z této země vztahuje zvláštní režim posuzování žádostí o mezinárodní ochranu. Tento režim, popsany v bodech 48 až 51 tohoto rozsudku, umožňuje členským státům urychlit řízení o posouzení těchto žádostí a je založen na určité formě vyvratitelné domněnky dostatečné ochrany v zemi původu, kterou podle čl. 36 odst. 1 směrnice 2013/32 může žadatel vyvrátit, pokud uvede závažné důvody související s jeho konkrétní situací.
- 73 Jak přitom zdůraznil generální advokát v bodě 55 svého stanoviska, možnost, aby žadatel tuto domněnku vyvrátil, vyžaduje k tomu, aby byla účinná, aby byl tento žadatel schopen seznámit se s důvody, proč je jeho země původu považována za bezpečnou. Uvedený žadatel tudíž musí mít z tohoto titulu přístup ke zdrojům informací, na jejichž základě byla jeho země původu označena za bezpečnou zemi původu.
- 74 Zadruhé je třeba uvést, že podle čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice 2013/32 ve spojení s čl. 10 odst. 3 písm. b) této směrnice musí mít žadatelé o mezinárodní ochranu v průběhu řízení o posouzení žádosti přístup k přesným a aktuálním informacím o obecné situaci v jejich zemích původu, které členské státy získaly z různých zdrojů, například od Agentury Evropské unie pro otázky azylu, Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) a od příslušných mezinárodních organizací pro lidská práva. Podobně z čl. 10 odst. 4 uvedené směrnice vyplývá, že vnitrostátní soudy mají rovněž přístup k obecným informacím, které jsou nezbytné pro plnění jejich úkolů.
- 75 Jedná se přitom o zdroje informací obdobné těm, ze kterých mohou členské státy v souladu s čl. 37 odst. 3 směrnice 2013/32 vycházet při označení třetí země za bezpečnou zemi původu.
- 76 Zatřetí je třeba připomenout, že čl. 46 odst. 1 směrnice 2013/32 přiznává žadatelům o mezinárodní ochranu právo na účinný opravný prostředek před soudem proti rozhodnutím týkajícím se jejich žádosti. Článek 46 odst. 3 této směrnice vymezuje rozsah tohoto práva na opravný prostředek a upřesňuje, že členské státy vázané touto směrnicí musí zajistit, aby soud, u něhož je rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu napadeno, provedl „úplné a *ex nunc* posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice [2011/95]“ (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. října 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 85 a citovaná judikatura).
- 77 Z judikatury Soudního dvora nadto vyplývá, že vlastnosti opravného prostředku upraveného v článku 46 směrnice 2013/32 musí být určeny v souladu s článkem 47 Listiny, který je potvrzením zásady účinné soudní ochrany. Článek 47 Listiny je přitom sám o sobě dostačující a nemusí být upřesněn ustanoveními unijního nebo vnitrostátního práva k tomu, aby bylo jednotlivcům přiznáno právo uplatnitelné jako takové. Nemůže tomu tedy být jinak v případě

čl. 46 odst. 3 této směrnice ve spojení s článkem 47 Listiny (rozsudek ze dne 4. října 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 86 a citovaná judikatura).

- 78 Z tohoto hlediska je třeba zaprvé připomenout, že podle ustálené judikatury účinnost soudního přezkumu zaručeného článkem 47 Listiny, v jehož světle musí být vykládán článek 46 směrnice 2013/32, předpokládá, že dotčená osoba má možnost seznámit se s důvody přijatého rozhodnutí, které se jí týká, buď přečtením samotného rozhodnutí, nebo na základě sdělení těchto důvodů na její žádost, aby jí bylo umožněno hájit svá práva za co nejpríznivějších podmínek a rozhodnout se s plnou znalostí věci, zda je účelné obrátit se na příslušný soud. Kromě toho musí mít uvedený soud pravomoc požadovat od dotčeného orgánu, aby tyto důvody sdělil, aby byl plně schopen provést přezkum legality dotčeného vnitrostátního rozhodnutí (rozsudky ze dne 4. června 2013, ZZ, C-300/11, EU:C:2013:363, bod 53, a ze dne 29. července 2024, protectus, C-185/23, EU:C:2024:657, bod 79, jakož i citovaná judikatura).
- 79 Pokud je přitom, jako ve sporech v původních řízeních, žádost o mezinárodní ochranu zamítnuta jako zjevně nedůvodná z toho důvodu, že žadatel pochází z bezpečné země původu, ve smyslu článků 36 a 37 směrnice 2013/32 ve spojení s přílohou I této směrnice, splývá tento důvod pro zamítnutí v podstatě s důvody, na nichž je založena domněnka dostatečné ochrany, která vyplývá z označení dotyčné země za bezpečnou zemi původu.
- 80 S ohledem na judikaturu citovanou v bodě 78 tohoto rozsudku je tedy třeba mít za to, že účinnost soudní ochrany vyžaduje, aby jak dotyčný žadatel, tak soud, jemuž byla věc předložena, nejen znali důvody takového zamítnutí, ale také měli přístup ke zdrojům informací, na jejichž základě byla dotčená třetí země označena za bezpečnou zemi původu.
- 81 Zadruhé, pokud jde o rozsah práva na účinný opravný prostředek, jak je definován v čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32, Soudní dvůr rozhodl, že slova „zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a *ex nunc* posouzení jak skutkové, tak právní stránky“, musí být vykládána v tom smyslu, že členské státy jsou povinny na základě tohoto ustanovení upravit vnitrostátní právo tak, aby soud při rozhodování o uvedených opravných prostředcích posoudil všechny skutkové a právní okolnosti, které mu umožní provést aktualizované posouzení daného případu (rozsudky ze dne 25. července 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, bod 110, a ze dne 4. října 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 87).
- 82 V tomto ohledu je třeba nejprve uvést, že výraz *ex nunc* zdůrazňuje povinnost soudu provést posouzení, které případně zohlední nové skutečnosti, jež nastaly po přijetí rozhodnutí, které je předmětem opravného prostředku (rozsudky ze dne 25. července 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, bod 111; ze dne 29. července 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, bod 52, a ze dne 4. října 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 88).
- 83 Dále je třeba poznamenat, že přídavné jméno „úplné“ uvedené v čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32 potvrzuje, že soud je povinen posoudit jak skutečnosti, jež rozhodující orgán zohlednil nebo měl zohlednit, tak skutečnosti, které nastaly po přijetí rozhodnutí tímto orgánem (rozsudky ze dne 25. července 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, bod 113; ze dne 29. července 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, bod 52, a ze dne 4. října 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 89).

- 84 A konečně výraz „případné“, který je obsažen v části věty „včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice [2011/95]“, ukazuje na to, že úplné a *ex nunc* posouzení, které má provést soud, se nemusí nutně týkat věcného posouzení potřeby mezinárodní ochrany, a může se tedy týkat procesních aspektů žádosti o udělení mezinárodní ochrany, k nimž patří označení třetí země jako bezpečné země původu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. října 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, body 90 a 91, jakož i citovaná judikatura).
- 85 Z judikatury Soudního dvora citované v bodě 66 tohoto rozsudku tedy vyplývá, že podle čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32 ve spojení s článkem 47 Listiny, je-li k vnitrostátnímu soudu podán opravný prostředek proti rozhodnutí o žádosti o udělení mezinárodní ochrany, která byla posouzena v rámci zvláštního režimu posuzování zmíněného v bodě 48 tohoto rozsudku, musí uvedený soud v rámci úplného a *ex nunc* posouzení, které vyžaduje tento čl. 46 odst. 3, přihlídnout na základě skutečností obsažených ve spise a těch, se kterými byl seznámen v průběhu řízení, k případnému porušení hmotněprávních podmínek takového označení uvedených v příloze I této směrnice.
- 86 Účinnost soudního přezkumu splnění hmotněprávních podmínek uvedených v příloze I směrnice 2013/32 přitom vyžaduje, aby soud, jemuž byla věc předložena, měl přístup ke zdrojům informací, na jejichž základě příslušný vnitrostátní orgán označil dotčenou třetí zemi za bezpečnou zemi původu. Tento požadavek účinnosti rovněž znamená, že tento soud může ověřit, zda toto označení splňuje hmotněprávní podmínky uvedené v příloze I této směrnice, s přihlídnutím k dalším informacím, které případně sám získal, ať již pocházejí z veřejných zdrojů nebo ze zdrojů, o jejichž předložení požádal některou ze stran před ním probíhajícího sporu, za předpokladu, že se ujistí o důvěryhodnosti těchto informací a že v souladu se zásadou kontradiktornosti mají tyto strany příležitost se k těmto informacím vyjádřit.
- 87 Z toho vyplývá, že členské státy jsou podle čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32 povinny upravit své vnitrostátní právo tak, aby byl zaručen dostatečný a přiměřený přístup ke zdrojům informací, ze kterých vycházely při označení bezpečných zemí původu. Tento přístup musí umožnit žadateli o mezinárodní ochranu pocházejícímu z takové země a vnitrostátnímu soudu, který projednává opravný prostředek proti rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu, účinně se s těmito zdroji informací seznámit v souladu s judikaturou připomenutou v bodě 78 tohoto rozsudku.
- 88 S ohledem na výše uvedené důvody je třeba na druhé a třetí otázky odpovědět tak, že články 36 a 37, jakož i čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32 ve světle článku 47 Listiny musí být vykládány v tom smyslu, že:
- členský stát, který označí třetí zemi za bezpečnou zemi původu, musí zajistit, aby ke zdrojům informací ve smyslu čl. 37 odst. 3 této směrnice, na nichž se toto označení zakládá, byl dostatečný a přiměřený přístup, který musí zaprvé umožnit dotyčnému žadateli o mezinárodní ochranu pocházejícímu z této třetí země hájit svá práva za co nejvýhodnějších podmínek a rozhodnout se s plnou znalostí věci, zda je účelné obrátit se na příslušný soud, a zadruhé tomuto soudu umožnit přezkum rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu;
 - vnitrostátní soud, který projednává opravný prostředek proti rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu, jež byla posouzena v rámci zvláštního režimu posuzování vztahujícího se na žádosti podané žadateli ze třetích zemí označených za bezpečné země původu, může při ověřování, byť incidenčním, zda toto označení splňuje hmotněprávní podmínky takového označení uvedené v příloze I této směrnice, přihlídnout k informacím,

kteřé sám získal, za předpokladu, že se ujistí o důvěřehodnosti těchto informací a že stranám sporu zaručí dodržení zásady kontradiktornosti.

Ke čtvrtým otázkám

- 89 Úvodem je třeba uvést, že čtvrté otázky se netýkají přezkumu, který má provést předkládající soud, pokud jde o uplatňování ustanovení čl. 36 odst. 1 směrnice 2013/32, který počítá s vyvrácením domněnky dostatečné ochrany v zemi původu, uvede-li žadatel závažné důvody související s jeho konkrétní situací. Uvedené otázky se týkají pouze přezkumu, který má tento soud provést, pokud jde o samotné označení třetí země původu žadatele za bezpečnou zemi původu v souladu s článkem 37 této směrnice.
- 90 Za těchto podmínek je třeba mít za to, že podstatou čtvrtých otázek předkládajícího soudu je, zda článek 37 směrnice 2013/32 ve spojení s přílohou I této směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát označil za bezpečnou zemi původu třetí zemi, která pro určité kategorie osob nespĺňuje hmotněprávní podmínky takového označení uvedené v příloze I této směrnice.
- 91 Podle ustálené judikatury je třeba při výkladu ustanovení unijního práva vzít v úvahu jeho znění, kontext, do kterého zapadá, a cíle právní úpravy, jejíž je součástí [rozsudky ze dne 17. listopadu 1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, bod 12, a ze dne 6. července 2023, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Uprchlík, který spáchal vážný zločin), C-8/22, EU:C:2023:542, bod 29].
- 92 Pokud jde na prvním místě o znění článku 37 směrnice 2013/32, který se podle svého nadpisu týká vnitrostátního označení třetích zemí za bezpečné země původu, je v něm opakovaně odkazováno na pojmy „země“ a „třetí země“. Nic ve znění tohoto ustanovení nenasvědčuje tomu, že pro účely takového označení lze tyto výrazy chápat tak, že se vztahují pouze na část, případně většinu, obyvatelstva dotyčné třetí země, s vyloučením jiné části tohoto obyvatelstva nebo určitých kategorií osob.
- 93 Pokud jde na druhém místě o kontext článku 37 této směrnice, z tohoto článku zaprvé vyplývá, že členské státy mohou označit bezpečné země původu v souladu s přílohou I uvedené směrnice. Stejně jako znění uvedeného článku přitom kritéria uvedená v této příloze neuvádějí nic, co by nasvědčovalo tomu, že členské státy mohou označit třetí zemi za bezpečnou zemi původu, ačkoliv pro určité kategorie osob v rámci obyvatelstva této země nejsou splněna hmotněprávní kritéria stanovená v této příloze I.
- 94 Naopak podle uvedené přílohy závisí označení třetí země za bezpečnou zemi původu na možnosti prokázat, že v ní „obecně“ a „soustavně“ nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení či trestům a hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.
- 95 Je pravda, že se jazykové verze přílohy I směrnice 2013/32 liší. Jedině francouzská verze této přílohy tak uvádí příslovce „uniformément“. Ostatní jazykové verze uvedené přílohy, jako je bulharská (*за всеки отделен случай*), španělská (*sistemática*), česká (*soustavně*), dánská (*til stadighed*), německá (*durchgängig*), estonská (*järjekindlat*), řecká (*μόνιμα*), anglická (*consistently*), chorvatská (*trajno*), italská (*costantemente*), lotyšská (*konsekventi*), litevská (*sistemiškai*), maďarská (*következtesen*), maltská (*konsistentement*), nizozemská (*duurzame*),

polská (*konsekwentnie*), portugalská (*sistemático*), rumunská (*consecvent*), slovenská (*sústavne*), slovinská (*redno*), finská (*jatkuvasti*) a švédská (*genomgående*), odpovídají výrazům jako „soustavně“, „systematicky“, „trvale“, „průběžně“ nebo „souvisle“.

- 96 Kromě těchto sémantických rozdílů však všechny tyto výrazy odkazují na pojem „neměnnost“. Vzhledem k neexistenci jakéhokoli odkazu na část obyvatelstva dotyčné třetí země v článku 37 nebo v příloze I směrnice 2013/32 tedy spíše naznačují, že podmínky uvedené v této příloze musí být splněny ve vztahu k veškerému obyvatelstvu dotyčné třetí země, aby tato země mohla být označena za bezpečnou zemi původu. Vyjadřují tak volbu unijního normotvůrce podmínit označení bezpečné země původu tím, že třetí země je obecně bezpečná pro veškeré její obyvatelstvo, a nikoli pouze jeho část.
- 97 Ostatně ani v zemi, která je obecně bezpečná pro veškeré její obyvatelstvo, neexistuje absolutní záruka bezpečnosti pro každého jednotlivce. Z tohoto důvodu unijní normotvůrce v čl. 36 odst. 1 směrnice 2013/32, vykládaném ve světle bodů 40 a 42 odůvodnění této směrnice, stanovil, že každý žadatel o mezinárodní ochranu pocházející ze země označené za bezpečnou zemi původu může vyvrátit domněnku dostatečné ochrany, když prokáže závažné důvody související s jeho konkrétní situací.
- 98 Zadruhé, pokud jde o argument vycházející z článku 24 směrnice 2013/32, je třeba uvést, že tento článek, jenž se podle svého nadpisu týká „[ž]adatel[ů], kteří potřebují zvláštní procesní záruky“, nijak nespojuje s označením třetí země za „bezpečnou zemi původu“ ve smyslu článku 37 a přílohy I této směrnice.
- 99 Zatřetí, jak bylo uvedeno v bodech 48 až 51 tohoto rozsudku, vnitrostátní označení třetích zemí za bezpečné země původu umožňuje projednat žádosti o udělení mezinárodní ochrany, které podali žadatelé pocházející z těchto třetích zemí, ve zvláštním režimu posuzování, který má povahu výjimky.
- 100 Výklad článku 37 směrnice 2013/32 v tom smyslu, že umožňuje označit třetí zemi za bezpečnou zemi původu, ačkoliv pro určité kategorie osob tato země nespĺňuje hmotněprávní podmínky stanovené v příloze I této směrnice, by vedl k rozšíření působnosti tohoto zvláštního režimu posuzování. Vzhledem k tomu, že takový výklad nemá oporu ve znění tohoto článku 37 ani obecně v uvedené směrnici, bylo by uznání takové možnosti v rozporu se striktním výkladem, který se musí uplatnit v případě ustanovení, jež mají povahu výjimky [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 5. března 2015, Komise v. Lucembursko, C-502/13, EU:C:2015:143, bod 61, a ze dne 8. února 2024, Bundesrepublik Deutschland (Připustnost následné žádosti), C-216/22, EU:C:2024:122, bod 35, jakož i citovaná judikatura].
- 101 Pokud jde na třetím místě o cíle směrnice 2013/32, je třeba připomenout, že tato směrnice sleduje vedle obecného cíle zavést společné procesní normy také konkrétní cíl – jak vyplývá zejména z bodu 18 jejího odůvodnění – aby žádosti o mezinárodní ochranu byly vyřízeny „co možná nejdříve, aniž by tím bylo dotčeno provedení přiměřeného a úplného posouzení“ (rozsudky ze dne 25. července 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, bod 109, a ze dne 4. října 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 78).
- 102 V souvislosti s tím bod 20 odůvodnění této směrnice uvádí, že za přesně stanovených okolností, z nichž je mimo jiné zřejmé, že žádost bude shledána neopodstatněnou, by měly mít členské státy možnost urychlit řízení o posouzení žádosti, zejména zavedením kratších, avšak přiměřených lhůt pro některé procesní úkony, aniž by tím bylo dotčeno provedení přiměřeného a úplného

posouzení a účinný přístup žadatele k základním zásadám a zárukám stanoveným toutéž směrnicí (rozsudek ze dne 4. října 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 79).

- 103 Jak bylo uvedeno v bodech 48 až 51 tohoto rozsudku, členský stát tedy může žádosti o udělení mezinárodní ochrany, které podali žadatelé pocházející z třetí země, kterou tento členský stát označil za bezpečnou zemi původu, projednat ve zvláštním režimu posuzování, v jehož rámci je možné mimo jiné urychlit řízení o posouzení těchto žádostí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. října 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 80).
- 104 Vzhledem k tomu, že – jak bylo uvedeno v bodě 101 tohoto rozsudku – prostřednictvím směrnice 2013/32 usiluje unijní normotvůrce o to, aby bylo zajištěno posouzení žádostí o udělení mezinárodní ochrany, které bude zároveň rychlé i úplné, přísluší mu, aby v rámci výkonu posuzovací pravomoci, kterou má za účelem stanovení společných řízení pro přiznávání a odnímání mezinárodní ochrany, tyto dva cíle navzájem poměřil při stanovení podmínek, za kterých mohou členské státy označit třetí zemi za bezpečnou zemi původu (rozsudek ze dne 4. října 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 81).
- 105 Skutečnost, že tento normotvůrce v této směrnici nestanovil možnost členských států vyloučit pro účely takového označení určité kategorie osob, je tedy odrazem tohoto poměření a rozhodnutí tohoto normotvůrce upřednostnit úplné posouzení žádostí o udělení mezinárodní ochrany, které podali žadatelé, jejichž země původu nespĺňuje materiální požadavky stanovené v příloze I uvedené směrnice pro veškeré své obyvatelstvo.
- 106 I když čl. 61 odst. 2 nařízení 2024/1348, jehož článek 78 zrušuje s účinností od 12. června 2026 směrnicí 2013/32, takovou možnost zavádí, když stanoví, že jak na úrovni Unie, tak na vnitrostátní úrovni lze třetí zemi označit za bezpečnou třetí zemi s výjimkou jasně identifikovatelných kategorií osob, je výsadou unijního normotvůrce, aby toto řešení přehodnotil a provedl nové poměření dotčených zájmů.
- 107 V této souvislosti je třeba rovněž uvést, že je na tomto normotvůrci, aby zvolil datum, od kterého se takové nové ustanovení, jako je čl. 61 odst. 2 nařízení 2024/1348, použije, což je volba, kterou učinil v čl. 79 odst. 2 a 3 tohoto nařízení. Kromě toho může změnit tuto volbu změnou posledně uvedeného ustanovení, což ostatně Komise navrhla. Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení 2024/1348 [COM(2025) 186 final], ze dne 16. dubna 2025, který předložila Komise, v čl. 1 odst. 2 stanoví změnu čl. 79 odst. 2 a 3 nařízení 2024/1348 s cílem usplňovat uplatňování mimo jiné čl. 61 odst. 2 tohoto nařízení.
- 108 S ohledem na požadavky připomenuté v bodech 66 a 85 tohoto rozsudku a vzhledem k tomu, že se na spory v původních řízeních použije článek 37 směrnice 2013/32, a nikoli čl. 61 odst. 2 nařízení 2024/1348, je tedy na předkládajícím soudu, aby v souladu s čl. 46 odst. 3 této směrnice ve světle článku 47 Listiny ověřil, na základě skutečností obsažených ve spise, jakož i skutečností, se kterými se seznámil v rámci u něj probíhajícího řízení, zda označení Bangladéšské lidové republiky za bezpečnou zemi původu, podle čl. 2a odst. 1 legislativního nařízení č. 25/2008 v návaznosti na jeho změnu provedenou nařízením s mocí zákona č. 158/2024, splňuje hmotněprávní podmínky takového označení uvedené v příloze I této směrnice s ohledem na veškeré obyvatelstvo této třetí země.

- 109 S ohledem na výše uvedené důvody je třeba na čtvrté otázce odpovědět tak, že článek 37 směrnice 2013/32 ve spojení s přílohou I této směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát označil za bezpečnou zemi původu třetí zemi, která pro určité kategorie osob nespĺňuje hmotněprávní podmínky takového označení uvedené v příloze I této směrnice.

K nákladům řízení

- 110 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) Články 36 a 37, jakož i čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany ve světle článku 47 Listiny základních práv Evropské unie

musí být vykládány v tom smyslu, že

nebrání tomu, aby členský stát označil třetí země za bezpečné země původu prostřednictvím legislativního aktu, za předpokladu, že toto označení může být předmětem soudního přezkumu z hlediska splnění hmotněprávních podmínek takového označení uvedených v příloze I této směrnice ze strany kteréhokoliv vnitrostátního soudu, který projednává opravný prostředek proti rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu, která byla posouzena v rámci zvláštního režimu vztahujícího se na žádosti podané žadatelem ze třetích zemí označených za bezpečné země původu.

- 2) Články 36 a 37, jakož i čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32 ve světle článku 47 Listiny základních práv

musí být vykládány v tom smyslu, že

- členský stát, který označí třetí zemi za bezpečnou zemi původu, musí zajistit, aby ke zdrojům informací ve smyslu čl. 37 odst. 3 této směrnice, na nichž se toto označení zakládá, byl dostatečný a přiměřený přístup, který musí zaprvé umožnit dotyčnému žadateli o mezinárodní ochranu pocházejícímu z této třetí země hájit svá práva za co nejpříznivějších podmínek a rozhodnout se s plnou znalostí věci, zda je účelné obrátit se na příslušný soud, a zadruhé tomuto soudu umožnit přezkum rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu;
- vnitrostátní soud, který projednává opravný prostředek proti rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu, jež byla posouzena v rámci zvláštního režimu posuzování vztahujícího se na žádosti podané žadatelem ze třetích zemí označených za bezpečné země původu, může při ověřování, byť incidenčním, zda toto označení splňuje hmotněprávní podmínky takového označení uvedené v příloze I této směrnice, přihlídnout k informacím, které sám získal, za předpokladu, že se ujistí o důvěryhodnosti těchto informací a že stranám sporu zaručí dodržení zásady kontradiktornosti.

3) Článek 37 směrnice 2013/32 ve spojení s přílohou I této směrnice

musí být vykládán v tom smyslu, že

brání tomu, aby členský stát označil za bezpečnou zemi původu třetí zemi, která pro určité kategorie osob nesplňuje hmotněprávní podmínky takového označení uvedené v příloze I této směrnice.

Podpisy